

1956

ANDRA KAMMAREN

Nr 7

17—22 februari

Debatter m. m.

Fredagen den 17 februari

Sid.

Interpellation av herr Stenberg ang. möjligheterna att stanna snabbgående tåg i händelse av stopptecken vid bevakade järnvägsövergångar	3
---	---

Tisdagen den 21 februari

Interpellationer av:

fru Sjöstrand ang. rätt för dem, som förtidspensionerats på grund av sjukdom och invaliditet att utnyttja billighetsresorna för folkpensionärer	6
herr Hagård ang. de nuvarande tiderna för rusdrycksförsäljning ..	7
herr Edström ang. vissa menliga följder för aktiebolag och ekonomiska föreningar, som på grund av missuppfattning kommit att erlægga för lågt skattebelopp i samband med den år 1955 genomförda skattehöjningen	8

Onsdagen den 22 februari

Svar på frågor av:

herr Johansson i Stockholm ang. en bindande försäkran till löntagarna om förhindrande av alla eventuella levnadskostnadsstegringar under den tidrymd, som 1956 års avtalsuppgörelse avser ..	10
herr Braconier ang. redogörelse för de åtgärder, som vidtagits för att bringa klarhet i försvinnandet av motorfartyget »Dan»	13
herr Dickson ang. frågan om avskrivandet av vissa frälseräntor ..	15

Svar på interpellationer av:

fru Ewerlöf ang. den pågående utredningen av frågor rörande djurplågeri	16
herr Hansson i Skegrie ang. trädgårdsnäringens statistikfråga	17

Interpellationer av:

herr Norén i Mullsjö ang. tillämpningen av bestämmelserna rörande egnahemsbebyggelsen på landsbygden	21
herr Svensson i Ljungskile ang. åtgärder beträffande skärgårdarnas trafikhinder, när ishinder bryter de vanliga kommunikationerna	23

Samtliga avgjorda ärenden
Onsdagen de ebruari

Val av ombud och suppleanter i Europarådets rådgivande församling	10
<i>Statsutskottets</i> utlåtande nr 12, ang. utgifter under tolfte huvudtiteln (civildepartementet)	20
— nr 26, ang. ersättning till M. Berglöw m. fl.	20
— nr 27, ang. befrielse från ersättningsskyldighet m. m.	21
— nr 28, ang. täckande av medelsbrister i försvarets civilförvaltning	21
— nr 29, ang. bestridande av haverikostnader	21
— nr 30, ang. fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag	21
— memorial nr 31, ang. remissen av två motioner	21
<i>Första lagutskottets</i> utlåtande nr 7, om ändring i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, m. m.	21
<i>Andra lagutskottets</i> utlåtande nr 4, om fortsatt giltighet av hembiträ- deslagen den 30 juni 1944	21
— nr 5, ang. vissa Internationella arbetsorganisationens konferens- beslut	21
<i>Statsutskottets</i> utlåtande nr 18, ang. utgifter å tilläggsstat II (finans- departementet)	21
— nr 32, ang. fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag	21
<i>Bevillningsutskottets</i> betänkande nr 8, ang. avtal med Belgien mot dubbelbeskattning m. m.	21
<i>Jordbruksutskottets</i> utlåtande nr 4, ang. stödlån till jordbrukare	21
— nr 5, ang. försäljning av kronoegendomar	21
<i>Allmänna beredningsutskottets</i> utlåtande nr 1, om rätt för värnpliktiga och vissa studerande att färdas på SJ:s och postverkets busslinjer med utnyttjande av veckoslutsbiljetter	21

Fredagen den 17 februari

Kl. 14.00

§ 1

Justerades protokollet för den 10 in-
nevarande februari.

§ 2

Föredrogos var efter annan och hän-
visades till statsutskottet Kungl. Maj:ts
å kammarens bord vilande propositioner:

nr 63, angående den tekniska skol-
utbildningen, och

nr 64, angående fortsatt disposition
av vissa äldre anslag, avseende eckle-
siastikdepartementets verksamhetsom-
råde, m. m.

§ 3

Föredrogos, men bordlades åter stats-
utskottets utlåtanden och memorial nr
12 och 26—31, första lagutskottets utlå-
tande nr 7 samt andra lagutskottets ut-
låtanden nr 4 och 5.

§ 4

Föredrogos den av herr *Svensson* i
Krokstorp vid kammarens nästföregå-
ende sammanträde gjorda, men då
bordlagda anhållan att få framställa in-
terpellation till herr statsrådet och che-
fen för kommunikationsdepartementet
angående åtgärder för att vid behov
snabbt kunna undsätta skärgårdens be-
folkning i krissituationer.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5

Föredrogos den av herr *Christenson* i
Malmö vid kammarens nästföregående
sammanträde gjorda, men då bordlagda
anhållan att få framställa interpellation
till herr statsrådet och chefen för fi-

nansdepartementet angående åstadkom-
mande av ett enklare och mera lättför-
ståeligt språk i deklarationsblanket-
terna.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6

Föredrogos den av fru *Sandström* vid
kammarens nästföregående sammanträ-
de gjorda, men då bordlagda anhållan
att få framställa interpellation till herr
statsrådet och chefen för inrikesdepar-
tementet angående rätt för kommun att
bistå municipalsamhälle inom kommun-
nen med bidrag eller lån för lösande av
dess vatten- och avloppsfrågor.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7

Interpellation ang. möjligheterna att stan-
na snabbgående tåg i händelse av stopp-
tecken vid bevakade järnvägsövergångar

Herr talmannen lämnade på begäran
ordet till

Herr *STENBERG* (fp), som anförde:

Herr talman! Enligt referat i pressen
förekom nyligen vid en domstol, att ett
juridiskt ombud för anställda vid sta-
tens järnvägar förklarade för rätten:

— — — »att vid massor av bevakade
korsningar på många stambanor är det
tekniskt omöjligt att stanna de snabba,
tunga tågen, om bommarna till även-
tyrs inte är fällda och stopptecken pe-
kar mot tågföraren.» — — —

Med stöd av det ovan anförda an-
håller jag om andra kammarens till-
stånd att till statsrådet och chefen för
kommunikationsdepartementet få rik-
ta följande fråga:

Interpellation ang. möjligheterna att stanna snabbgående tåg i händelse av stopptecken vid bevakade järnvägsövergångar

Vill herr statsrådet lämna riksdagen en redogörelse för om de högre hastigheterna med tågen leder till att det ovan anförda är med verkligheten överensstämmande, och i så fall om järnvägsmyndigheterna har för avsikt att ändra på detta förhållande?

Denna anhållan bordlades.

§ 8

Till bordläggning anmälde statsutskottets utlåtanden:

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser finansdepartementets verksamhetsområde, och

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag, avseende inrikesdepartementets verksamhetsområde;

bevillningsutskottets betänkande nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan Sverige och Belgien för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter å kvarlåtenskap;

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till stödlån till jordbrukare, och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar; samt

allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 1, över motioner om rätt för värnpliktiga och vissa studerande att färdas på SJ:s och postverkets busslinjer med utnyttjande av veckoslutsbiljetter.

§ 9

Anmälde och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för budgetåret 1956/57 till oförutsedda utgifter;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar under Utgifter å driftbudgeten: För flera huvudtitlar gemensamma frågor;

nr 66, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde;

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde;

nr 68, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde;

nr 69, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser vissa anslag till statens skol- och yrkeshem på Salbohed m. m.;

nr 70, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser vissa anslag till alkoholistvård m. m.;

nr 71, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1956/57;

nr 72, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag; och

nr 73, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående frågor om befri-

else från ersättningsskyldighet till kronan; samt

från jordbruksutskottet nr 74, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, såvitt propositionen avser jordbruksärenden.

§ 10

Anmälades, att följande Kungl. Maj:ts propositioner tillställts kammaren:

nr 59, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),

nr 65, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 56 § 3 mom. och 58 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272),

nr 66, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 5 §§ förord-

ningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, m. m.,

nr 67, angående bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom, m. m., och

nr 68, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken.

Dessa propositioner bordlades.

§ 11

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 14.05.

In fidem

Gunnar Britth

Tisdagen den 21 februari

Kl. 16.00

§ 1

Justerades protokollen för den 14 och den 15 innevarande februari.

§ 2

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Riksdagsman Per A. Johnsson, Kastanjegården, Mörrum, vårdas sedan den 30 januari d. å. å medicinska avdeln. vid Länslasarettet i Karlshamn för allergisk sjukdom och är på grund av denna sjukdom oförmögen att delta i Riksdagens arbeten under tiden 20 februari—25 februari 1956.

Vilket härmed på heder och samvete intygas.

Karlshamn å Länslasarettet den 17 februari 1956

I tjänsten

T. Nordmark

Leg. läk., lasarettsläk.

Civilingenjör Carl Schmidt är på grund av sjukdom (luftrörskatarr samt bihåleinflammation) fortfarande oförmögen till arbete t. o. m. 26/2 1956, vilket härmed intygas.

Göteborg den 20 febr. 1956

Erik Bergström

Leg. läkare.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr Johnsson i Kastanjegården under tiden 20—25 innevarande februari och herr Schmidt till och med den 26 februari.

§ 3

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts på bordet liggande propositioner; och hänvisades därvid

till bevillningsutskottet propositionerna:

nr 59, med förslag till lag om ändring

Interpellation ang. rätt för dem, som förtidspensionerats på grund av sjukdom och invaliditet att utnyttja billighetsresorna för folkpensionärer

i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), och

nr 65, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 56 § 3 mom. och 58 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272);

till bankoutsnittet propositionen nr 66, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 och 5 §§ förordningen den 27 mars 1953 (nr 95) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar, m. m.;

till jordbruksutskottet propositionen nr 67, angående bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom, m. m.; samt

till bankoutsnittet propositionen nr 68, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 21 juni 1922 (nr 277) angående postsparbanken.

§ 4

Föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden nr 18 och 32, bevillningsutskottets betänkande nr 8, jordbruksutskottets utlåtanden nr 4 och 5 samt allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 1.

§ 5

Föredrogs den av herr *Stenberg* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående möjligheterna att stanna snabbgående tåg i händelse av stopptecken vid bevakade järnvägsövergångar.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6

Interpellation ang. rätt för dem, som förtidspensionerats på grund av sjukdom och invaliditet att utnyttja billighetsresorna för folkpensionärer

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Fru SJÖSTRAND (fp), som anförde:

Herr talman! Statens järnvägar har de två senaste åren anordnat billigare resor för folkpensionärer ett visst antal dagar i anslutning till jul- och nyårshelgerna. Det av SJ här tagna initiativet är synnerligen lovvärt. I ett avseende, som jag här nedan skall närmare beröra, borde emellertid en komplettering av reseförmånen kunna ske.

Arrangemangen har hittills endast omfattat ålderspensionärerna. Billighetsresorna har alltså inte kunnat utnyttjas av dem som förtidspensionerats på grund av sjukdom eller invaliditet. Enligt uppgift i pressen hade man inom SJ ursprungligen tänkt sig att förmånen skulle stå öppna även för denna kategori. Av huvudsakligen administrativa skäl beslöt man dock att inskränka förmånen till ålderspensionärerna. Med hänsyn till de ömmande omständigheter som i många fall föreligger för sjuk- och invalidpensionärerna, borde reseförmånen enligt min mening även utsträckas till dessa. De hinder av administrativ art — den befarade svårigheten för förtidspensionärerna att skaffa en enkel legitimationshandling — som anförts, kan det knappast vara omöjligt att övervinna. Ett intyg från den lokala pensionsnämnden torde t. ex. inte vara svårt att anskaffa och torde också vara tillräckligt som legitimationshandling. Frågan borde därför prövas på nytt.

Med hänvisning till det ovan anförda får jag härmed anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framställa följande fråga:

Vill herr statsrådet ta upp förhandlingar med ledningen inom statens järnvägar i syfte att medge även dem som förtidspensionerats på grund av sjukdom och invaliditet rätt att utnyttja billighetsresorna för folkpensionärer under förutsättning att sådana resor kommer till stånd även i år?

Denna anhållan bordlades.

§ 7

Interpellation ang. de nuvarande tiderna för rusdrycksförsäljningen

Ordet lämnades på begäran till Herr HAGÅRD (h), som yttrade:

Herr talman! Den som med intresse följer utvecklingen i samhället och under socialt ansvar söker medverka till förbättring av förhållanden som inger farhågor har anledning att betrakta det nuvarande läget med viss oro. Jag vill här beröra ett spörsmål, som just nu tilldrager sig uppmärksamhet.

Fylleriförseelserna har stegrats i oroväckande grad, och nykterhetsvårdens möjligheter till ingripande mot missbrukare är otillräckliga. I anslutning härtill har den frågan framförts, huruvida åtgärderna för ett mera fritt tillhandahållande av rusdrycker står i full samklang med de beslut, som statsmakterna fattat. Närmast har man därvid kommit att diskutera tiderna för öppethållande av det nya systemaktiebolagets försäljningsbutiker.

Före den 1 oktober 1955 hölls i allmänhet butikerna öppna högst tiden 9—16 på vardagar och under lördagar och hegdagsaftnar 9—14 eller 9—15. Under de senaste åren var tiden utsträckt till kl. 17 två dagar i veckan.

Av förarbetena till rusdrycksförsäljningsförordningen framgår, att nykterhetskommittén ansåg att sådana tider för öppethållande borde tillämpas, att den lojala allmänheten utan större besvär kunde göra sin inköp. Förden skull borde affärerna någon eller några dagar i veckan hållas öppna till kl. 18. Med bibehållande av en viss enhetlighet borde emellertid liksom tidigare hänsyn tagas till förhållandena å de olika orterna. På mindre orter med relativt ringa omsättning skulle lämpligen affären kunna vara helt stängd en eller ett par dagar i veckan och hållas öppen hela den medgivna tiden under vissa dagar. Då erfarenheten visat, att särskilda anordningar är påkallade avlöningsdagar, borde kortare affärstid tillämpas sådana dagar.

Utminuteringsbolaget hade självfallet att överväga de framställningar, som kan göras av nykterhetsnämnd, polismyndighet och större arbetsgivare å orten.

Departementschefen förordade i proposition nr 181/1954 en utsträckning av affärstiderna för att göra det möjligt för kunderna att göra sina inköp även efter den egentliga arbetstidens slut. Om lokala förhållanden gav anledning därtill, skulle försäljningsorganet kunna inskränka tiderna. Som regel borde därför butikerna hålla öppet till kl. 18, åtminstone någon eller några dagar i veckan.

Riksdagen anslöt sig till vad departementschefen förordat.

Den i propositionen gjorda antydning om hänsyn till lokala förhållanden gav anledning till den förmodan, att dylika omständigheter skulle beaktas. Man väntade därför att lokala myndigheter skulle få tillfälle att höras av nya systembolaget före tidernas fastställande. Så skedde emellertid icke, utan systembolagets styrelse fastställde stängningstiderna till kl. 18 vanliga dagar i veckan, lördagar och helgdagsaftnar till kl. 16. Detta innebar, att tiden för öppethållande på en gång betydligt utökades över hela landet.

Om — såsom exempelvis i Stockholm — arbetstiden på många större arbetsplatser slutar kl. 16.20, kan det första inköpet i alltför många fall omedelbart kompletteras med ytterligare inköp. Många fylleriförseelser och familjebråk föranledes av att en sådan möjlighet finnes och utnyttjas.

Den utökning av tiderna, som statsrådet föreslog, blev av riksdagen godtagen. Med skäl kan dock ifrågasättas om icke därefter hänsyn till de skiftande förhållandena å de olika orterna i landet bort tagas.

Under hänvisning till det anförda får jag anhålla om andra kammarens medgivande att till chefen för finansdepartementet få rikta följande frågor:

1. Anser statsrådet, att Nya systemaktiebolagets beslut angående tider för

Interpellation ang. vissa menliga följder för aktiebolag och ekonomiska föreningar, som på grund av missuppfattning kommit att erlägga för lågt belopp i sammanhang med den år 1955 genomförda skattehöjningen

rusdrycksförsäljningen i bolagets butiker står i samklang med den uppfattning, som statsrådet tillkännagav i proposition nr 181/1954?

2. Anser statsrådet, att försäljningsbolaget tagit behörig hänsyn till förhållandena å de olika orterna i landet vid beslutets fattande?

3. Avser statsrådet att — på grund av rådande missbruk och svårigheter för nykterhetsvården — medverka till att frågan om tider för försäljningsbutikernas öppethållande ånyo upptages till prövning?

Denna anhållan bordlades.

§ 8

Interpellation ang. vissa menliga följder för aktiebolag och ekonomiska föreningar, som på grund av missuppfattning kommit att erlägga för lågt belopp i sammanhang med den år 1955 genomförda skattehöjningen

Herr EDSTRÖM (h) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Vid 1955 års riksdag antogs förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt, innebärande att statsskatten höjdes för aktiebolag från 40 till 50 procent och för ekonomiska föreningar från 32 till 40 procent. I övergångsbestämmelsen till förordningen, som trädde i kraft den 1 januari 1956, stadgades, att vid 1956 års taxering den statliga inkomstskatten skulle utgöra för aktiebolag 45 procent och för ekonomiska föreningar 36 procent.

Enligt särskild förordning bestämdes, att den skattskyldige under uppbördsterminerna i september och november 1955 och januari 1956 skulle — utöver vad som påförts honom i preliminär skatt — erlägga sådan skatt med belopp motsvarande 20 procent av

den i hemortskommunen under uppbördsterminen till betalning förfallande skatten.

I enlighet med givna direktiv om debiterades icke preliminärskatten för 1955 utan utsände den lokala skattemyndigheten till vederbörande skattskyldig meddelande med bl. a. följande innehåll:

»Nya debetsedlar för 1955 års preliminärskatt kommer inte att utsändas i anledning av skattehöjningen. I stället åligger det de av skattehöjningen berörda skattskyldiga att vid erläggande av den i hemortskommunen påförda B-skatt, som förfaller till betalning under uppbördsterminerna i september och november 1955 samt januari 1956, utöver det skattebelopp som den lokala skattemyndigheten angivit på skatteanvisningen inbetala ytterligare preliminär skatt med 20 procent av nämnda belopp sedan detta avrundats nedåt till helt hundratal kronor. Om sålunda beloppet på skatteanvisningen är t. ex. 4 511 kronor, uträknas tillägget till 20 procent av 4 500 kronor eller alltså till 900 kronor. Tillägget 900 kronor antecknas på skatteanvisningen under skattebeloppet 4 511 kronor (på den rad som är avsedd för tilläggsbetalning av B-skatt), varefter de båda beloppen summeras och inbetalning göres med 5 411 kronor. Om tilläggsbeloppet inte erlägges, uppföres det i restlängd och indrives i vanlig ordning, varvid även restavgift uttages.»

Genom missuppfattning av exemplet i meddelandet har i ett stort antal fall förekommit, att skattskyldiga inbetalt för lågt belopp. Sålunda har t. ex. om beloppet på skatteanvisningen varit 1 247 kronor detta avrundats nedåt till 1 200 kronor, varefter tillägget med 20 procent på detta belopp, 240 kronor, jämväl avrundats nedåt till helt hundratal kronor eller till 200 kronor. På grund av att inbetalningen i detta fall

Interpellation ang. vissa menliga följder för aktiebolag och ekonomiska föreningar, som på grund av missuppfattning kommit att erlægga för lågt belopp i sammanhang med den år 1955 genomförda skattehöjningen

varit 40 kronor för låg har den skattskyldige uppförts på restlängd.

Vederbörande skattskyldiga har här ålagts att själva debitera sin skatt, vilket i och för sig måste anses strida mot grunderna för uppbördsförordningen. Till ledning för framräkningen av tilläggsbeloppet har de haft ett exempel som ej varit synnerligen väl valt, då tilläggsbeloppet däri slutar på helt hundratal kronor. Det är förståeligt att skattskyldig härigenom kunnat bibringas den uppfattningen, att tilläggsbeloppet skall utföras i helt hundratal kronor. Även andra missuppfattningar liksom direkta felräkningar kan givetvis ha gjort att beloppet blivit felaktigt. Enligt min mening borde emellertid dylikt förhållande icke föranleda någon straffpåföljd, om det framstår som uppenbart eller sannolikt att den skattskyldige oavsiktligt betalat in för lågt belopp. Saken torde enklast ha kunnat rättas till genom ett meddelande till den skattskyldige. Jag finner det sålunda stötande att den skattskyldige vid för låg inbetalning uppförts på restlängd och påförts restavgift utan att debitering skett i vanlig ordning, detta så mycket mera som det här är fråga om en retroaktiv beskattning. Det må dessutom framhål-

las att det här gäller en preliminär skatt, vilken får beräknas i hög grad schablonmässigt.

Under åberopande av vad jag här anfört hemställer jag om kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få ställa följande frågor:

1. Anser herr statsrådet det rimligt, att de aktiebolag och ekonomiska föreningar, vilka haft att erlægga skatt utöver vad som tidigare debiterats dem i vanlig ordning och som vid framräkningen därav på grund av missuppfattning av härom utfärdad meddelande eller felräkning tillagt ett för lågt belopp till den tidigare debiterade skatten, blivit uppförda på restlängd och påförda restavgift?

2. Har herr statsrådet för avsikt att vidtaga några åtgärder för att mildra de menliga följder, som här uppstått för berörda skattskyldiga?

Denna anhållan bordlades.

§ 9

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 14.08.

In fidem
Gunnar Brith

Onsdagen den 22 februari

Kl. 10.00

§ 1

I enlighet med kammarens därom den 8 innevarande februari fattade beslut skulle nu val anställas av ombud i Europarådets rådgivande församling jämte suppleanter för dessa ombud.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

*Ombud**Gemensam lista*

G. T. E. Bengtsson i Halmstad, ledamot av andra kammaren	G. I. Andersson i Linköping, ledamot av andra kammaren
B. G. Ohlin, ledamot av andra kammaren	J. G. G. De Geer, ledamot av första kammaren
B. Näsgård, ledamot av första kammaren	G. Hedlund, ledamot av andra kammaren

Sedan herr talmannen för kammaren uppläst listan, blev denna av kammaren godkänd; och förklarades de å listan uppförda ledamöterna utsedda till ombud respektive suppleanter i Europarådets rådgivande församling.

Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om detta val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels ock till skrivelse till Konungen med anmälan om det förrättade valet.

§ 2

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Att riksdagsman Olof Johansson, Öckerö, på grund av sjukdom (ansiktsneuralgi) är oförmögen att delta i riksdagsarbetet t. o. m. den 27 febr. 1956, intygas.

Öckerö den 19 febr. 1956

H. Ljunggren

Prov.-läk.

Herr LUNDBERG (s), som anförde:

För detta val ber jag att få avlämna en gemensam lista, vilken godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen. Listan upptar namn på så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Den av herr Lundberg avlämnade listan var av följande utseende:

Suppleanter

Herr Johansson i Öckerö beviljades ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 19 t. o. m. den 27 innevarande månad.

§ 3

Herr TALMANNEN yttrade:

Efter samråd med första kammarens talman får jag föreslå, att kammaren vid plenum onsdagen den 7 mars måtte företaga val av valmän för utseende av riksdagens justitieombudsman och militieombudsman samt deras ställföreträdare.

Detta förslag godkändes.

§ 4

Svar på fråga ang. en bindande försäkran till löntagarna om förhindrande av alla eventuella kostnadsstegringar under den tidrymd, som 1956 års avtalsupp-görelse avser

Ordet lämnades på begäran till

Svar på fråga ang. en bindande försäkran till löntagarna om förhindrande av alla eventuella kostnadsstegringar under den tidrymd, som 1956 års avtalsuppgörelse avser

Hans excellens herr statsministern **ERLANDER**, som anförde:

Herr talman! Herr Johansson i Stockholm har till mig riktat följande enkla fråga:

Är regeringen beredd att, sedan den centrala uppgörelsen om de avtalsenliga löneökningarna under 1956 nu trätt i kraft, ge löntagarna en bindande försäkran om att den skall förhindra alla eventuella levnadskostnadsstegringar under den tidrymd, som uppgörelsen avser?

Som svar härpå ber jag att få anföra, att våra möjligheter att undgå alla eventuella levnadskostnadsstegringar är, som väl även herr Johansson bör känna till, i hög grad beroende av utvecklingen på världsmarknaden. Den utvecklingen kan den svenska regeringen icke råda över.

Självfallet kommer regeringen emellertid att energiskt fullfölja den ekonomiska politik som dragits upp i årets finansplan, en politik som med hjälp av finanspolitikens och kreditpolitikens olika medel syftar till att värna den ekonomiska balansen. En förutsättning för att denna politik skall lyckas är en nära samverkan mellan skilda intressegrupper i det ekonomiska livet.

Härefter yttrade:

Herr **JOHANSSON** i Stockholm (k):

Herr talman! Jag ber att få tacka hans excellens statsministern för svaret, och jag skulle vara ännu mera tacksam om det varit mera löftesrikt. Statsministern uttalar sig nu inte längre så reservationslöst som man gjorde i det gamla efterkrigsprogrammet, där det som bekant heter att prisstegringar skall förhindras. Även jag är medveten om att världsmarknadspriserna är en faktor som regeringen inte kan göra så mycket åt, men det senaste årets prisstegringar har inte kommit från världsmarknadspriserna, utan de kom från ränte- och hyresstegringen och från den

höjning av livsmedelspriserna som — i varje fall delvis — motiverades med missväxten och missväxthjälpen. Denna borde enligt vår mening ha ordnats på annat sätt än genom prisstegringar, då den med nuvarande konstruktion som bekant snarare blev en hjälp åt de skånebönder, som hade goda skördar och inte drabbades av någon missväxt.

När löntagarna i fjol genombröt den av regeringen anbefallda treprocentsgränsen för lönestegringar — i varje fall lyckades en del av facken få högre lönestegringar — så gjorde regeringen sedan allvar av sitt hot att göra en del av denna höjning fiktiv. Det förra året slutade med och det nya började med en prisstegring på 6 procent. Det är givet att en stor del av facken nästan från början eller åtminstone från mitten av året fick lönestegringarna upptäna av prisstegringar.

Nu säger man att den avtalsmässiga lönehöjningen på genomsnittligt 5 procent på grund av löneglidningen under året blivit en genomsnittlig höjning av 8 procent, vilket skulle ge kompensation för prisstegringarna och litet till. Men hur har denna siffra åtstadkommit? Prisstegringarna säges ha kommit successivt under året och inte på en gång. Men, herr statsminister, detta gäller väl också lönestegringen. Om det förekommer en löneglidning inträder väl också den successivt. Skall man räkna genomsnittligt i det ena fallet bör man göra det också i det andra, och då blir det andra siffror.

Löneglidningen består dessutom till största delen av ersättning för högre arbetsprestation, som uppnått genom tidsstudier och ytterligare uppdrivning av arbetstakten samt av övertidsarbete. Allra viktigast är det att konstatera att de flesta låglönefacken arbetar för tim-, vecko- eller månadslöner och inte haft någon löneglidning. Dit hör exempelvis statstjänarna, som på högsta dyr-

Svar på fråga ang. en bindande försäkran till löntagarna om förhindrande av alla eventuella kostnadsstegringar under den tidrymd, som 1956 års avtalsuppgörelse avser

ort har 830 eller 880 kronor i månaden efter 10 års tjänst. De blir ofta tvungna att ta extra jobb i andra fack för att kunna försörja familjen. Det är de och barnfamiljerna som drabbas hårdast av prisstegringarna. De är med rätta upprörda över att Arbetsgivareföreningen fått bestämma även beträffande de stats- och kommunalanställda och över att 16-öresgolvet måste leda till reallönesänkning under det kommande året även för dem.

Även om prisstegringen kom stegvis under det gångna året är det uppenbart, att den sexprocentiga prisstegringen gäller nu. Det är den som bildar utgångsläget. Jag erinrar om vad LO:s ordförande Axel Strand yttrade vid representantskapsmötet den 23 januari: »En lönehöjning på 5 procent skulle enligt ekonomernas beräkningar knappast kunna väntas ge mera än en garanti för bibehållen reallön till årets slut. Skulle därtill läggas löntagarnas andel i en väntad produktionsökning på mellan 2 och 3 procent borde lönehöjningen vara 7 procent.»

Efter avtalsrörelsen och herr Strands tal i Göteborg har det blivit klart att LO:s ekonomiska experter räknar med fortsatt prisstegring med en eller två procent under det kommande året. Vi vet också, att det från deras och många fackliga representanters sida restes ett starkt motstånd mot att de samordnade förhandlingarna skulle återupptagas. Fackföreningsfolket var på det klara med att allt vad arbetarna avstod ifrån ytterligare skulle öka bolagens svindlande vinster.

Det behövs 5 procent bara för att hålla reallönen uppe, förklarade Axel Strand vid representantskapets möte. Det blev 3,7 procent, av vilka skatten tar en tredjedel. Det är alldeles uppenbart att årets avtalsrörelse, där regeringen utövat ett mycket hårt tryck för att framtvinga en samordnad, för hela

fältet gällande uppgörelse, lett till en betydande reallönesänkning mitt i en blomstrande högkonjunktur.

Det vore därför angeläget att inte bara vidta åtgärder mot prisstegringen utan också söka få ned priserna.

Vi har vid denna riksdag motionsvis inriktat oss på räntan och på hyrorna. Där har vi ju ett fält där det går att få ned priserna igen. Vad livsmedelspriserna beträffar har herr Hedlund förklarat, att man på hans håll räknar med att missväxtpriserna skall bli bestående. Vidare har godsägarna anmält, att de vill ha kompensation i priser för lantarbetarnas lilla lönehöjning. Vi har hela tiden menat att missväxtl hjälpen åt de verkligt behövande skulle tas ut subventionsvägen och att barnfamiljerna inte skulle belastas med högre livsmedelspriser. Jag tror inte heller att det gagnar bönderna att konsumtionen av smör har gått ned med 20 procent och att också konsumtionen av grädde, fläsk och andra viktiga livsmedel går ner.

Det är illavarslande tecken när en utredning föreslår och tydligen har utsett att få regeringens öra för att det rudiment av priskontroll, som vi ännu har, skall försvinna under året. LO har som bekant uttalat sig emot en sådan utveckling. För vår del anser vi att det vore en riktigare politik att utveckla priskontrollen och ge den verkliga resurser och möjligheter att även bryta det som hejdar en verklig prissänkning, nämligen monopolpriserna på en rad av viktiga förnödenheter.

Hans excellens herr statsministern
ERLANDER:

Herr talman! Det är självfallet inte min mening att ta upp en diskussion här om den just nu avslutade avtalsrörelsens resultat, och det är ännu mindre min avsikt att ge mig in på diskussion om den ekonomiska politikens

Svar på fråga ang. redogörelse för de åtgärder, som vidtagits för att bringa klarhet i försvinnandet av motorfartyget »Dan»

medel i allmänhet. Det skulle ju i stort sett inte bli någonting annat än en upp-
repning av den ekonomiska debatt som
vi förde alldeles nyss här under remiss-
debatten.

Jag begärde, herr talman, ordet en-
dast för att en sak, som herr Johans-
son i Stockholm yttrade, inte skulle stå
oemotsagd i protokollet. Han gjorde gäl-
lande, att regeringen i fjol vidtog åtgärder
för att realisera sitt hot, som han uttryckte
det, om att fjolårets lönestegringar skulle
bli fiktiva.

Det förhåller sig ju tvärtom så, herr
Johansson, att om man icke vidtar åtgärder
för att i görligaste mån bevara den
ekonomiska balansen blir inte bara de
lönestegringar, som fackförenings-
rörelsen kämpar sig till, fiktiva, utan
då kommer detta också att gälla redan
förut gjorda landvinningar. Det är själ-
va reallönen som är hotad vid inflation.
Därför är sanningen rakt motsatt vad
herr Johansson påstår. Regeringen vidtog
i fjol en rad kraftiga åtgärder för
att förhindra att både löner och löne-
stegringar skulle drabbas av en inflato-
risk utveckling som skulle göra dem
fiktiva.

Jag har, herr talman, på denna enda
punkt ansett mig böra göra ett tillrätta-
läggande. I övrigt har herr Johanssons
synpunkter vid många tillfällen här bli-
vit diskuterade och ventilerade.

Herr JOHANSSON i Stockholm (k):

Herr talman! Vad jag avsåg var att
en stor del av fjolårets prisstegringar
— den största delen — var en följd av
direkta regeringsåtgärder: räntehöjning-
en, hyresstegringarna och det faktum
som jag nämnde, att missväxthjälpen
lades på priserna i stället för att tas ut
subventionsvägen.

När statsministern vältaligt uttalar sig
om inflationens skadeverkningar, vill
jag säga att den allvarliga försämring
av den svenska kronans värde, som har
skett under senare år, har tillkommit

genom regelrätta regerings- och riks-
dagsbeslut. Det var först dollarns upp-
skrivning från 3:60 till 5:18, vilket
finansminister Sköld, sedan han avgått
och icke längre var miljöskadad av
Torsdagsklubben, medgav vara ett fel
som statsmakterna begått. Och sedan
var det »engångsinflationerna». Det
skulle vara mera tacknämligt för lön-
tagarna om vakthållningen mot pen-
ningvärdets försämring gett mera effekt
i praktiken.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 5

Svar på fråga ang. redogörelse för de åtgärder, som vidtagits för att bringa klarhet i försvinnandet av motorfartyget »Dan».

Hans excellens herr ministern för ut-
rikes ärendena UNDEN erhöll på begä-
ran ordet och anförde:

Herr talman! Herr Braconier har frå-
gat mig, om jag kan lämna en redogörelse
för de åtgärder, som vidtagits sedan
maj månad 1954 för att bringa klarhet
i försvinnandet av motorfartyget
»Dan» under dess färd från Danzig
mot Öland.

Jag ber få anknyta till det svar i sam-
ma ärende som jag på fråga av fröken
Karlsson lämnade kammaren den 11 maj
1954. Jag upplyste därvid, att från
svensk sida framställningar om efter-
forskningar och upplysningar gjorts
till vederbörande sovjetryska, polska,
östtyska och danska myndigheter. Detta
skedde i januari 1954 och ånyo i maj
samma år. Vid båda tillfällena erhöles
svar från samtliga länder, och de inne-
höll tyvärr att inga spår efter fartyget
hade anträffats. Från svensk sida ut-
förd flygspaning hade likaledes givit
negativt resultat.

Sedermera har efter anmodan av ut-
rikesdepartementet beskickningarna i
Moskva, Warszawa och Köpenhamn för-

Svar på fråga ang. redogörelse för de åtgärder, som vidtagits för att bringa klarhet i försvinnandet av motorfartyget »Dan»

frågat sig hos vederbörande utrikesministerier, huruvida något nytt funnes att meddela rörande »Dan» eller dess besättningsmedlemmar.

De i början av förra året erhållna svaren var alla negativa och innehöll att intet nytt framkommit sedan de föregående tillfällena. Utrikesdepartementet har härom underrättat de närmaste anhöriga.

Härpå yttrade:

Herr BRACONIER (h):

Herr talman! Jag ber till hans excellens herr ministern för utrikes ärendena få framföra ett tack för svaret. Kanske må det tillåtas mig att säga att det varit en praxis i andra departement att även när det gäller ett frågesvar blir man underrättad i förväg, i varje fall om vilken dag man skall få svaret. Det är inte ett obligatoriskt åliggande för vederbörande departementschef, men det kan ju ändå hända att en riksdagsledamot är förhindrad att vara med på ett visst sammanträde. Jag fick först i går på föredragningslistan läsa att jag i dag skulle få detta svar.

Jag beklagar att hans excellens utrikesministern inte kunnat ge några närmare upplysningar om motorskonaren Dans försvinnande. Det har ju i pressen cirkulerat vissa rykten om flyktingar, som gjort sina iakttagelser. Det är väl ändå ett ganska egendomligt faktum att det inte finns några som helst spår av vad som har hänt detta fartyg sedan det lämnade Danzig. Jag skulle gärna ha velat få närmare besked om vad utrikesdepartementet har gjort i denna fråga. Det är givet att de anhöriga känner oro och saknad. Det har ju spekulerats rätt mycket om att en främmande makt har uppbringat fartyget — det fanns ju på denna båt personer som en annan makt kanske skulle ha intresse av att ta hand om. Det är i alla fall sällsynt i den svenska sjö-

fartens historia att ett fartyg på detta sätt spårlöst försvinner.

Jag vet mycket väl att hans excellens kanske är av sekretesskäl förhindrad att redogöra för de förhör, som hållits med flyktingar, och att det kan ställa dessa flyktingar i en svår situation, men det vore angeläget inte minst för de anhöriga, om utrikesdepartementet gjorde allt vad på det ankomme för att bringa klarhet i denna båts försvinnande, som har föranlett så många spekulationer.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena UNDEN:

Jag vet inte, herr talman, vad herr Braconier insinuerade. Jag vet bara att det inte finns några andra metoder, om man tror att båten eller några spår av den har kommit till något främmande land, än att fråga i det landet. Det har vi gjort, med det resultat jag nyss nämnde. Jag känner inte till att det finns några hemliga informationer att ge i det här ärendet.

Herr BRACONIER (h):

Herr talman! Jag gjorde inga insinuationer. Jag sade att det är känt av den svenska pressen, att flyktingar har berättat om vissa förhållanden, och jag framhöll att hans excellens utrikesministern måhända var förhindrad av sekretesskäl att närmare redogöra för dessa flyktingars berättelser. Det är ju en uppfattning hos dem som berörs av denna båts undergång, att det skett så underliga ting. Jag har inte på något sätt sagt, att de förmodandena är riktiga, men jag har framhållit det förhållande, som är känt i sjöfartskretsar, att det torde vara exceptionellt att en båt på detta sätt försvinner utan att man får någon som helst underrättelse om dess öde — inga vrakspillror eller dylikt har påträffats.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 6

Svar på fråga ang. avskrivande av vissa frälseräntor

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet STRÅNG, som anförde:

Herr talman! Herr Dickson har frågat, huruvida den i riksdagens skrivelse den 19 juni 1948 berörda frågan om avskrivande av vissa frälseräntor snart kan få en lösning efter de linjer som skrivelsen rekommenderar.

Genom ifrågavarande riksdagsskrivelse bemyndigades Kungl. Maj:t att efter utredning föranstalta om avskrivning av sådana äldre skatter och avgifter, vilka var av så ringa storlek att de icke stod i rimlig proportion till med uppbörden förenade kostnader och besvär. Frågan utreddes under medverkan av riksräkenskapsverket och kammarkollegium, och ärendet anmäldes sedan i konselj den 30 juni 1955. Därvid utfärdades kungörelse om upphörande av debitering och uppbörd av vissa grundskattebelopp m. m. Ärendet är därmed slutbehandlat från Kungl. Maj:ts sida.

De frälseräntor som herr Dickson avser torde vara de s. k. frälseskatteräntorna. Med hänsyn till sitt ursprung var dessa räntor väsentligen av privaträttslig karaktär. Genom beslut av statsmakterna — senast år 1937 — har frälseskatteräntorna bringats att upphöra genom ett särskilt avlösningsförfarande. Avlösningen innebar att räntehavaren avstod från räntan mot viss ersättning. Då det allmänna hade ett starkt intresse av att avlösningen genomfördes, bidrog statsverket med en fjärdedel av avlösningsbeloppet. Återstoden erlades i förskott av statsmedel med skyldighet för den som haft att erlägga räntan att återbetala det av staten förskottade beloppet med lika annuiteter under en tid av 40 år. Uppbörden av annuiteterna sker i samband med den allmänna skatteuppbörden.

Som framgår av vad jag nu sagt utgår icke längre några egentliga frälseskatteräntor. Vad beträffar de berörda annuiteterna ansåg riksräkenskapsverket skäl till avskrivning icke föreligga. Härvid hänvisades till att det är fråga om medel av lånenatur och att återbetalningen sker efter en av statsmakterna fastställd plan. Till denna ståndpunkt anslöt sig kammarkollegium. Med hänsyn till angivna förhållanden fann icke heller Kungl. Maj:t, att statsverket lämpligen borde avstå från uttagandet av de ifrågavarande beloppen.

Härpå yttrade:

Herr DICKSON (h):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret. Det kommer att vålla en viss missräkning i de berörda landsdelarna, men saken är ju nu avgjord, och vi skall väl inte uppta tiden mera här i kammaren med den. Den har varit uppe så många gånger förut.

En sak som emellertid kanske är litet egendomlig i den här frågan är att vad jordbrukarna nu betalar in är återbetalning av förskottade medel. Jag undrar om det är bokfört i statens räkenskaper såsom en tillgång som avbetalas. Är det inte så att de medel som flyter in går in i budgeten och görs av med som om det inte vore kapital, utan som om det vore löpande inkomster? Jag har inte kunnat utforska detta, och det spelar naturligtvis inte praktiskt någon större roll, men rent principiellt hade det varit intressant att få en upplysning om den saken.

Nu har emellertid allt detta skett under herr Strängs företrädares tid, och det som må komma över regeringen av missnöje och missräkning, det kommer i varje fall inte över hans huvud.

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet STRÅNG:

Herr talman! Jag är verkligen inte beredd att utan vidare svara på om de här medlen går in i de s. k. löpande in-

Svar på interpellation ang. den pågående utredningen av frågor rörande djurplågeri

komsterna och används för löpande utgifter eller om de fonderas på ett eller annat sätt. Nu tror jag nog att den här frågan har en rent teoretisk karaktär, eftersom hela beloppet rör sig om cirka 100 000 kronor per år.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 7

Svar på interpellation ang. den pågående utredningen av frågor rörande djurplågeri

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Chefen för justitiedepartementet, herr statsrådet ZETTERBERG, som anförde:

Herr talman! Med kammarens tillstånd har fru Ewerlöf frågat mig, när resultatet av pågående utredning om frågor i samband med djurplågeri kan väntas.

Innan jag mera direkt går in på den ställda frågan, vill jag framhålla, att vi redan nu har ganska utförliga bestämmelser till djurens skydd. I lagen den 19 maj 1944 om djurskydd ges allmänna föreskrifter om vård och behandling av husdjur och andra djur, som hålls i fångenskap. Lagen ger också regler om förevisning av djur, om kastrering och kupering samt om användande av djur för vetenskapliga ändamål m. m. Föreskrifter i ämnet finns också i flera andra lagar och författningar.

Djurskyddslagen av år 1944 avsåg ett område, som tidigare icke varit närmare reglerat. Det är därför naturligt, att det under lagens tillämpning kommit fram önskemål om kompletteringar av lagen i olika hänseenden. För detta ändamål tillsatte jag år 1953 den av interpellanten avsedda utredningen. Såsom jag då framhöll i direktiven för utredningen är det enligt min mening ett betydelsefullt etiskt intresse att upprätthålla och stärka känslan av ansvar vid behandling av djur och plikten att icke vålla djuren onödigt lidande.

Utredningen handhaves av en förutvarande ledamot i högsta domstolen, vid vars sida sedermera ställts ett antal experter och en i ämnet sakkunnig sekreterare.

Enligt vad jag inhämtat hoppas utredningsmannen i år kunna framlägga förslag om förbättrad tillsyn och kontroll av skyddsbestämmelsernas efterlevnad.

Arbetet har därutöver särskilt inriktats på två frågor, för vilka riksdagen tidigare visat speciellt intresse.

Den ena rör förevisandet av djur och därmed sammanhängande ämnen. Ett utkast till författning härom har upprättats, och utredningsmannen hoppas kunna framlägga förslag även i denna fråga under innevarande år.

Den andra frågan rör slakt av renar m. m. Frågan har visat sig mycket svårlost. Vissa veterinärmedicinska undersökningar pågår i anslutning till lappväsendets renforskning. Det är för närvarande inte möjligt att säga, när förslag i denna del kan väntas bli framlagt.

Ytterligare ett antal frågor kommer successivt att upptagas av utredningen, och man kan därför ännu inte ange när utredningens samtliga arbetsuppgifter kan bli slutförda.

Härefter yttrade:

Fru EWERLÖF (h):

Herr talman! Jag ber att få tacka herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet för svaret på min interpellation. Jag är glad över det intresse och den känsla för dessa problem, som lyser fram i statsrådets framhållande av, att det är ett betydelsefullt etiskt intresse att upprätthålla och stärka känslan av ansvar vid behandling av djur och plikten att inte vålla dem onödigt lidande. Det är emellertid några ytterligare synpunkter, som jag skulle vilja framhålla i detta sammanhang.

Straffbestämmelser för djurplågeri

Svar på interpellation ang. trädgårdsnäringsens statistikfråga

har vi ju haft i vårt land sedan inemot ett sekel, men trots detta har förhållandena varit otillfredsställande. Tillkomsten av 1944 års djurskyddslag innebar ett påtagligt framsteg för svenskt djurskydd, även om den bara är, som statsrådet har framhållit, och som även djurskyddsföreningen har understrukt, ett led i en större reform. Lagen avser endast vård och behandling av husdjur och av andra djur, som hålls i fångenskap, och ännu återstår uppgiften att skapa ett fullgott skydd för djur, som icke omfattas av lagen.

Jag skulle i detta sammanhang vilja påpeka angelägenheten av att de upprepade massakerna på sjöfågel kan förhindras. Som läget nu är, står man maktlös, då fartyg förorenar vattnet med olja och därigenom åsamkar obeskrivligt och onödigt lidande. Detta är endast ett exempel på missförhållanden, på vilka man måste råda bot.

Statsrådet har själv i sina direktiv till utredningen pekat på en rad frågor. Jag skulle vilja understryka ett par av dessa. Det gäller framför allt den begränsade rörelsefriheten för vissa djur t. ex. hundar. Jag vet, att det har gjorts mycket på detta område på enskilt initiativ, men kvar står att det finns massor av dessa hundar, som för en obeskrivligt kvalfull tillvaro. De står fjättrade vid sina kojor oberoende av väderlek och oberoende av temperatur. Jag skulle vidare vilja dra fram begränsning av taggrädsstängslen. Dessa vållar ofta djuren lidande i hög grad.

Sedan återstår ett stort problem, nämligen vivisektionen. Jag vågar inte ge mig in på behovet för vetenskapen av att syssla med dessa ting, att göra experiment på levande djur, men jag vill förutsätta, att allt vad som kan göras för att i yttersta mån begränsa lidande för djuren blir beaktat av utredningen, så att hela detta område blir så humant som möjligt.

Det synes mig, som om mycket skulle kunna förhindras genom tillräcklig

uppsikt över att de i djurskyddets intresse meddelade bestämmelserna verkligen efterlevs.

Jag vill, herr talman, också nämna cirkusdjuren. Den frågan har förut tagits upp här i riksdagen. Det har gjorts gällande, att djuren själva skulle vara roade av att uppträda. Självfallet undandrar sig detta varje bedömande från vår sida, men ett spørsmål, som bör tas under övervägande, är, vad som försiggår innan djuren är mogna för detta uppträdande, hur hela denna dressyr är lagd.

En annan sak i detta sammanhang är de ständiga förflyttningarna av djur i trånga vagnar, som ju måste innebära en form av plåga.

Det är möjligt, att vår strafflag är tillräckligt sträng, när det gäller att straffa djurplågeri. Vi minns kanske alla en händelse, som inträffade för något år sedan, då några pojkar — det var förresten inte några små pojkar — sparkade boll med en igelkolt, tills den dog. Är lagstiftningen tillräckligt sträng på detta område, gäller det att tillämpa den i praktiken. Är den det inte, skulle jag vilja uttrycka en varm förhoppning, att utredningen tar upp även denna fråga till övervägande.

Albert Schweitzers ord att etik innebär ett gränslöst ansvar för allt levande, borde vara en kulturstats signum.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 8

Svar på interpellation ang. trädgårdsnäringsens statistikfråga

Ordet lämnades på begäran till

Chefen för jordbruksdepartementet, herr statsrådet NORUP, som anförde:

Herr talman! Med andra kammarens tillstånd har herr Hansson i Skegrie frågat mig, vilka åtgärder jag överväger att vidtaga för lösandet av trädgårdsnäringsens statistikfråga och när sådana åtgärder kan påräknas.

Svar på interpellation ang. trädgårdsnäringens statistikfråga

Vid besvarandet av dessa frågor vill jag först framhålla, att tillgång till statistik för belysning av förhållandena inom trädgårdsnäringen ingalunda saknas. Jag vill sålunda erinra om att, när riksdagen våren 1955 fattade beslut om statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering i form av lånegarantier och bidrag, dylik statistik — om än i viss utsträckning ofullständig — låg till grund för de av Kungl. Maj:t då framlagda förslagen. Liksom i fråga om andra näringar kan man beträffande trädgårdsnäringen få uppgift om antalet egentliga yrkesutövare ur folkräkningsmaterialet. Vad vidare gäller trädgårdsnäringen som binäring till jordbruk lämnar 1951 års jordbruksräkning intressanta data. Från nämnda jordbruksräkning och liknande tidigare inventeringar kan man få uppgifter om bl. a. antalet fruktträd, arealerna för bär-, köksväxt- och blomodling, för de sistnämnda avseende odling såväl på åker och friland som i växthus och bänkgårdar. Fruktodlingens utveckling liksom även i viss utsträckning utvecklingen för viss annan odling, hörande till trädgårdsnäringen, kan man vidare följa genom statistiken över plantskolornas produktion. I fråga om skörden av viktigare slag av frukt verkställer de på området arbetande organisationerna fortlöpande uppskattningar. Den arealmässigt och kvantitativt relativt betydande odlingen av köksväxter på åkern belyses årligen av uppgifter, som insamlas i samband med jordbrukets arealinventeringar. Avkastningen såväl per arealenhet som totalt har under en följd av år beräknats för jordbrukskalkylen samt för de av statens jordbruksnämnd verkställda konsumtionsundersökningarna. Uppgifter har därvid inhämtats från bl. a. trädgårdskonsulenter och odlare. En betydande del av den fältmässiga köksväxt- och bärödlingen är vidare rätt väl känd genom kontraktsodling för konservindustrien. Det gäller bl. a. så viktiga produkter som trädgårdsärter, gur-

kor, morötter, rödbetor och sparris samt jordgubbar, hallon och svarta vinbär. I fråga om färskvarumarknaden för bär samt t. ex. lök följes utvecklingen av särskilda odlarföreningar. Uppgifter rörande importen av trädgårdsprodukter liksom importen av andra produkter kan erhållas genom handelsstatistiken. Utvecklingen av lönsamheten inom trädgårdsodlingen kan sedan ett antal år följas genom bokföringsresultaten från de trädgårdsföretag, som har sin bokföring förlagd till trädgårdsekonomiska byrån vid Alnarp.

Det finns således för närvarande åtskilligt statistiskt material, som är ägnat att belysa odlingen av trädgårdsprodukter. Därmed är dock icke sagt, att den statistiska informationen är helt tillfredsställande. Interpellanten har hänvisat till den centrala betydelse jordbruksstatistiken har haft för den förda jordbrukspolitik. Med anledning därav vill jag erinra om att den statistik, vi nu har på jordbruksområdet, icke har skapats på en dag. Den har vuxit fram efter hand, ofta på initiativ av eller under medverkan av de på området verksamma producentorganisationerna, vilka — givetvis även i eget intresse — lagt ned betydande kostnader härpå. Det har varit en ganska säker grund att bygga vidare på vid prövningen såväl av behovet av ifrågavarande statistik som av att resultaten kommer att stå i rimlig proportion till kostnaderna. Så länge organisationerna på trädgårdsområdet icke fått större omfattning än nu och följaktligen icke själva haft möjlighet att i större utsträckning bidra till den statistiska informationen, måste givetvis prövningen av projekt om utökad statlig statistik ske med största omsorg, så mycket mer som det vid redan nu förekommande materialinsamling visat sig vara svårt att få fram tillräckligt med tillförlitliga uppgifter.

Bortsett från de speciella svårigheter, som kan föreligga att framskaffa en förbättrad och i förhållande till behov och

Svar på interpellation ang. trädgårdsnäringsens statistikfråga

kostnader lämpligt avvägd trädgårdsstatistik, finnes även andra svårigheter, som hänsyn måste tagas till. Det är ju i själva verket så, att staten ständigt är överhopad med krav på utbyggnad av statistiken. Det göres sålunda med fog gällande, att planläggningen av den ekonomiska politiken kräver bättre lönestatistik, bättre sysselsättningsstatistik, bättre lagerstatistik, statistik över sparandet osv. Alla dessa önskemål liksom önskemålet om en förbättrad trädgårdsstatistik är i ett modernt samhälle angelägna. Det är emellertid icke möjligt att tillgodose dem alla på en gång, utan man måste göra en avvägning mellan vad som kan anses vara mest angeläget och vad som kan anstå. Vad trädgårdsstatistiken angår har frågan om en förbättring av denna — såsom framgår av vad jag redan anfört — varit föremål för överväganden och den är fortfarande aktuell. Jag kan bland annat nämna, att den av interpellanten berörda framställningen från Sveriges trädgårdsmästareförbund för närvarande, i anledning av remiss, behandlas inom lantbruksstyrelsen.

Sammanfattningsvis kan jag säga, att jag är medveten om att trädgårdsstatistiken behöver förbättras och att jag är beredd att överväga åtgärder i sådant syfte. Det är emellertid icke för närvarande möjligt för mig att bedöma, när det kan bli möjligt att vidtaga dessa åtgärder.

Härpå yttrade

Herr HANSSON i Skegrie (bf):

Herr talman! Jag skall be att få tacka statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet för svaret på min interpellation, och jag ber att få notera den positiva ställning statsrådet intagit till denna fråga. Jag tror att denna positiva inställning kan vara ett medel till att dämpa den oro som finns bland trädgårdsnäringsens män över den svaga ställning man har i förhållande till and-

ra näringsgrenar på grund av att man inte siffermässigt kan bevisa sina krav lika väl som andra.

Jag skall inte här vidare orda om behovet av en bättre statistik, ty jag tror att vi är ganska ense om den saken, herr statsrådet och jag. Det är riktigt som statsrådet säger, att vi ingalunda saknar statistik på trädgårdsnäringsens område, men tyvärr är det så att den statistik som finns är ganska föråldrad och i vissa delar rent av missvisande. Jag torde nog få säga, att vi är överens om att denna statistik inte är som den bör vara. Efter den uppräknade statsrådet här gjorde av alla de möjligheter som finns att införskaffa dessa siffror sade statsrådet, att därmed ingalunda var sagt, att den statistiska informationen i detta fall är helt tillfredsställande, och däri vill jag livligt instämma. Värdet av den statistik som för närvarande finns framgick rätt tydligt vid behandlingen av propositionen nr 104 i fjol, som gällde rationaliseringsverksamheten inom trädgårdsnäringsen, därvid vissa remissinstanser ifrågasatte om det borde utgå statsbidrag och statsgarantier till en näringsgren då bedömandena måste bygga på ett så svagt underlag. Det verkade i detta sammanhang närmast som om denna bristande statistik var en hämsko för stödåtgärder på detta område. Den hänvisning statsrådet gjorde till jordbrukets bättre statistik är riktig, och jordbruket har ju också genom sin bättre organisation kunnat skapa fram bättre förutsättningar för en statistisk belysning av sin ställning. Jag hoppas att man så småningom även på trädgårdsnäringsens område skall kunna skapa lika starka organisationer och framför allt skapa en topporganisation, som skall komma att underlätta framskapandet av den statistik som är nödvändig.

Där har vi emellertid ännu inte hunnit så långt, och därför anser jag att det allmänna måste medverka vid

Svar på interpellation ang. trädgårdsnäringens statistikfråga

framskapandet av den statistik som behövs för dagen. Departementschefen har också i sitt svar givit uttryck åt en liknande uppfattning.

Jag förstår dock att man även reser krav på statistisk belysning på andra områden och det är givet att där måste ske en avvägning. Det blir en bedömningsfråga vilken statistik som bör givas företräde. Själv har jag den uppfattningen att det bör gå att spara in visst annat statistiskt arbete till förmån för en förbättrad trädgårdsstatistik. Helt säkert bedrivs det här i landet statistiska arbeten, som är mindre nödvändiga än arbetet att skapa en bättre statistik på trädgårdsnäringens område. Behovet av en sådan statistik är för övrigt ganska brådskande. Jag förmodar nämligen att det nästa år blir aktuellt att ta ställning till trädgårdsnäringens gränsskydd i samband med antagandet av den nya tulltaxan. Där måste säkerligen alla intressegrupper försöka redovisa ett så utförligt statistiskt bevismaterial som möjligt, och om ingenting åtgöres från trädgårdsnäringens sida, så kommer den utan tvekan att vara handikappad.

Jag noterar med tillfredsställelse att den framställning som gjorts från Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund har remitterats till lantbruksstyrelsen. Kanske kan man där finna någon metod att snabbt få till stånd en samordning och förbättring av den statistiska belysning på trädgårdsnäringens område som just nu är aktuell.

Herr talman! Jag har tidigare noterat den positiva anda, som herr statsrådets svar är genomsyrat av, och det framgår också att statsrådet är medveten om trädgårdsnäringens behov av en förbättrad statistik och att han är beredd att överväga åtgärder, som syftar till framskapandet av en sådan statistik. Jag hoppas nu bara att initiativ i denna riktning snart kommer att tagas.

Överläggningen var härmed slutad.

§ 9

Föredrogs den av fru *Sjöstrand* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhängan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet angående rätt för dem, som förtidspensionerats på grund av sjukdom och invaliditet, att utnyttja billighetsresorna för folkpensionärer.

Kammaren biföll denna anhängan.

§ 10

Föredrogs den av herr *Hagård* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhängan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående de nuvarande tiderna för rusdrycksförsäljning.

Kammaren biföll denna anhängan.

§ 11

Föredrogs den av herr *Edström* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhängan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående vissa menliga följder för aktiebolag och ekonomiska föreningar, som på grund av missuppfattning kommit att erlägga för lågt skattebelopp i samband med den år 1955 genomförda skattehöjningen.

Kammaren biföll denna anhängan.

§ 12

Föredrogs vart efter annat statsutskottets utlåtanden och memorial:

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1956/57 under tolfte huvudtiteln, avseende anslagen inom civildepartementets verksamhetsområde, nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts

Interpellation ang. tillämpningen av bestämmelserna rörande egnahemsbebyggelsen på landsbygden

proposition angående ersättning till Margareta Berglöw m. fl.,

nr 27, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan m. m.,

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående täckande av vissa medelsbrister, redovisade såsom propribalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper,

nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bestridande av vissa haverikostnader,

nr 30, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition av visst äldre reservationsanslag, och

nr 31, i anledning av kamrarnas remiss av två likalydande motioner, avseende bl. a. ändring av förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor;

första lagutskottets utlåtande nr 7, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta, m. m.;

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av hembiträdeslagen den 30 juni 1944 (nr 461), och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1955 vid dess trettioåttonde sammanträde fattade beslut;

statsutskottets utlåtanden:

nr 18, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56, i vad propositionen avser finansdepartementets verksamhetsområde, och

nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt disposition

av vissa äldre reservationsanslag, avseende inrikesdepartementets verksamhetsområde;

bevillningsutskottets betänkande nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan Sverige och Belgien för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter å kvarlåtenskap;

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till stödlån till jordbrukare, och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar; samt

allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 1, över motioner om rätt för värnpliktiga och vissa studerande att färdas på SJ:s och postverkets busslinjer med utnyttjande av veckoslutsbiljetter.

Kammaren biföll vad utskotten i nämnda utlåtanden, memorial och betänkande hemställt.

§ 13

Interpellation ang. tillämpningen av bestämmelserna rörande egnahemsbebyggelsen på landsbygden

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr NOREN i Mullsjö (bf), som anförde:

Herr talman! Enighet torde väl råda om att landsbygdens avfolkning måste hejdas. Det är då synnerligen angeläget, att de som vill bygga och bo på landsbygden också kan få göra det. Från samhällets sida bör därför icke hinder få resas för en önskvärd bebyggelse på den rena landsbygden. Den statliga långivningen till bostadsbyggandet kan icke få handhavas på sådant sätt, att

Interpellation ang. tillämpningen av bestämmelserna rörande egnahemsbebyggelsen på landsbygden

bebyggelsen i byar och andra mindre orter förhindras eller försvåras.

Riksdagen har tidigare behandlat denna fråga och därvid understrukit vikten av att en önskvärd bebyggelse på den rena landsbygden också främjas från samhällets sida. I propositionen nr 138 vid 1953 års riksdag diskuteras bl. a. frågan, huruvida en restriktiv inställning till egnahemsbyggandet på landsbygden är motiverad på grund av de kreditrisker, som kan tänkas föreligga beträffande vissa mindre välbärgna hus. Föredragande departementschefen, statsrådet Sträng, anförde då:

»Utvecklingen under senare år av kommunikationerna på landsbygden har medfört, att bestämda krav icke längre behöver ställas på att husen skall ligga i anslutning till tätort med dess möjligheter till sysselsättning. Om vid beläning av egnahem på landsbygden vissa risker skulle tagas, betyder detta icke att landsbygden favoriseras. Under de senaste tio åren har med statligt stöd uppförts ett stort antal egnahem på mindre industriorter. De framtida försörjningsmöjligheterna på dessa orter kan visa sig vara helt beroende av att verksamheten vid ett eller ett par företag på orten icke kommer att inskränkas mera väsentligt. Ifrågavarande långivning innebär därför ett risktagande från statens sida.

Av det anförda torde framgå att statligt lån för uppförande av egnahem på den rena landsbygden icke bör vägras enbart av det skälet att efterfrågan på egnahem utanför tätorter på längre sikt möjligen kan förändras på sådant sätt att staten i vissa fall skulle kunna komma att löpa vissa risker. Det är ett önskemål, att uttunningen av befolkningen på den egentliga landsbygden icke blir för stor. Allmänt hållna bedömningar av kreditriskerna bör därför icke få fälla utslaget vid prövning av ansökningar om egnahemslån till hus på landsbygden. I de fall då en uppen-

bart olämplig plats för egnahemmet har valts bör dock lån icke beviljas.»

Dessa riktlinjer för den statliga långivningen godtogs av statsutskottet, som i utlåtande nr 153 vid 1953 års riksdag underströk, att »en allmänt restriktiv inställning till egnahemsbyggandet på landsbygden bör enligt utskottets mening icke få vara vägledande för långivningen». Riksdagen lämnade detta uttalande utan erinran.

Riksdagens ställningstagande måste anses innebära, att även de som vill bygga på den rena landsbygden bör få del av den förmån, som de statliga egnahemslånen utgör, så långt detta är möjligt och försvarligt. Den praktiska tillämpningen synes dock, åtminstone i vissa län, icke vara i god överensstämmelse med dessa riktlinjer. Det förekommer på sina håll fortfarande i stor utsträckning, att folk som vill bosätta sig på den rena landsbygden utestänges från möjlighet till statliga lån. Det synes ofta förekomma, att t. ex. en skogsarbetare eller en hantverkare, som vill avsöndra tomt från föräldragården för att där uppföra bostadshus, vägras avstyckning. I praktiken har vederbörande därmed också blivit utan statliga lån. Detsamma blir oftast förhållandet, när en pensionär vill bygga sig en bostad i den by, där han verkat. Det har vidare t. ex. i en hel del fall förekommit att jordbrukare, vars gård i rationaliseringssyfte sammanslagits med annan gård, vägrats avstyckning av den tomt, på vilken hans hus står. Om han nödvändigtvis velat bo kvar i sitt gamla hem, har han erbjudits att arrendera tomtmarken. Men han har icke kunnat erhålla statliga lån för ombyggnader och reparationer.

I vissa län synes vederbörande myndigheter ha den uppfattningen, att någon nybyggnad icke bör ske i byarna med undantag av byggnader för jordbrukets behov. Detta gäller icke endast de mindre byarna. Även i byar med cirka

Interpellation ang. åtgärder beträffande skärgårdarnas trafikproblem, när ishinder bryter de vanliga kommunikationerna

hundralet gårdar har det förekommit, att f. d. jordbrukare eller andra icke jordbrukare vägrats avstyckning av tomt samt statliga lån för bostadsbebyggelse. Vederbörande myndigheter har hänvisat dem till någon tätort.

Oftast har myndigheterna i sådana fall — trots det uttalande som 1953 års riksdag gjorde — motiverat sin ståndpunkt med att kreditrisker skulle föreligga för staten. Det har emellertid även förekommit, att de motiverat sitt beslut med att man vill koncentrera bebyggelsen till tätorterna, emedan detta skulle vara nödvändigt för att vatten- och avloppsfrågan skulle kunna lösas i tätorterna. Man har alltså velat skapa tätorter genom att avfolka byarna. Naturligtvis är det önskvärt, att livskraftiga tätorter kan framväxa på landsbygden. Men det måste ju samtidigt understrykas, att en tätort icke kan existera, om den icke har en livskraftig landsbygd omkring sig. Det bör också framhållas, att vattentäkter och avlopp i allmänhet kan ordnas billigare och enklare på den rena landsbygden än i tätorterna. Över huvud taget synes det mig motbjudande att människor, som vill bygga och bo på den rena landsbygden, genom den tillämpning, som bestämmelserna rörande långivning och tomtavstyckning *på vissa håll har fått*, skall tvingas att bosätta sig i tätorter.

Den tillämpning av bestämmelserna, som jag här har redogjort för, kan icke sägas vara i överensstämmelse med riksdagens riktlinjer av år 1953. Icke heller synes gällande kungörelse om egnahemslån och förbättringslån eller jorddelningslag ge stöd för en så restriktiv tillämpning, som på många håll praktiseras. Byggnadslagstiftningen, som för närvarande är föremål för översyn, synes icke heller behöva lägga hinder i vägen för en utveckling, som på önskvärt sätt beaktar landsbygdens särskilda förhållanden.

Den i vissa län alltför restriktiva till-

ämpningen av bestämmelserna rörande egnahemsbebyggelsen leder till en allvarlig uttunning av befolkningen. En sådan sammankrympning av befolkningsunderlaget på den rena landsbygden kan icke vara önskvärd ur samhällets synpunkt. Det synes därför angeläget, att sådana tillämpningsföreskrifter utfärdas, att garantier skapas för en utveckling i överensstämmelse med de år 1953 angivna riktlinjerna.

Med anledning av vad jag här har anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet ställa följande frågor:

Har herr statsrådet uppmärksammat den påtalade restriktiva tillämpningen av bestämmelserna rörande egnahemsbebyggelse på den rena landsbygden, och har herr statsrådet i så fall för avsikt att vidtaga åtgärder i syfte att uppnå en sådan tillämpning av gällande bestämmelser, att bebyggelsen på landsbygden främjas på sätt som avsågs i riksdagens uttalande 1953?

Denna anhållan bordlades.

§ 14

Interpellation ang. åtgärder beträffande skärgårdarnas trafikproblem, när ishinder bryter de vanliga kommunikationerna

Herr SVENSSON i Ljungskile (fp) erhöjll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Erfarenheter under innevarande vinter med dess starka köld och därav föranledda svårigheter för skärgårdsbefolkningen att få sina kommunikationer ordnade har återigen visat på bristerna i nu gällande ordning. Det synes inte finnas någon myndighet — vare sig vägförvaltningar eller länsstyrelser — som har några skyldigheter att ingripa och vidtaga ens de mest närliggande praktiska åtgärder. Det kan gälla utstakning av körvägar och kun-

Interpellation ang. åtgärder beträffande skärgårdarnas trafikproblem, när ishinder bryter de vanliga kommunikationerna

görelse av dessa. Det kan gälla enkla men nödvändiga åtgärder för att möjliggöra trafiken vid landfästena. Det kan vara fara för att en begagnad vinterväg bryts av isbrytare eller andra fartyg utan att bevakning upprättas. Tidningarna har under den senaste tiden meddelat en rad exempel på rådande svårigheter och riskerna för olycksfall. I Bohuslän har man stark känning av dessa svårigheter. Det gäller utefter hela kusten men inte minst de folkrika samhällena i Göteborgs skärgård. Som ett enda konkret exempel kan nämnas, att en vägförvaltning vägrat att lämna ett lass grus för att möjliggöra för mindre bilar att passera ett landfäste.

Med stöd av dessa antydningar får jag anhålla om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet rikta följande fråga:

Kan man förvänta att statsrådet utan dröjsmål vidtager åtgärder för att klarlägga vägstyrelsers och länsstyrelsers skyldigheter att vidtaga möjliga och nödvändiga åtgärder för att underlätta lösningen av skärgårdarnas trafikproblem när ishinder bryter de vanliga kommunikationerna?

Denna anhållan bordlades.

§ 15

Till bordläggning anmälde statsutskottets utlåtanden:

nr 33, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56 till vägunderhållet m. m. jämte i ämnet väckta motioner, och

nr 34, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av vissa kronan tillhöriga fastigheter;

bevillningsutskottets betänkande nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisutjämningsavgift m. m. jämte i ämnet väckta motioner;

bankoutskottets utlåtande nr 3, angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning; samt

tredje lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 9 kap. 24 och 33 §§ vattenlagen,

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 74 § gruvlagen den 3 juni 1938, och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning från kyrkofonden för övertalig personal vid domänverket.

§ 16

Anmälde och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 82, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan Sverige och Belgien för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter å kvarlåtenskap.

§ 17

Anmälde, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats följande motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 63, angående den tekniska skolutbildningen:

nr 646, av herr *Mellqvist m. fl.*,

nr 647, av herr *Engkvist m. fl.*, och

nr 648, av herr *Netzén m. fl.*

Dessa motioner bordlades.

§ 18

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 11.10.

In fidem
Gunnar Britth